

Hold

Észlelő	R	L	F	Műszer
Bartha Lajos (Budapest)	-	7	-	4 L
Dömény Gábor (Szekszárd)*	2	2	-	15 T
Facskó Gábor (Baja)*	8	8	-	13,3 L
Farkas László (Budapest)	-	-	2	11 L
Hadházi-Csaba (Hajdúhadház)	1	1	-	16 T
Hamvai Antal (Nagyhalász)*	6	6	-	20 T
Hollósy Tibor (Budapest)*	1	-	-	6,3 L
Kocsis Antal (Balatonfűzfő)	6	6	1	15,5 T
Kocsisné Vörösházi Villő (Balatonfűzfő)*	1	1	-	5 L
Lantos Zsolt (Budapest)*	1	2	-	8 L
Presits Péter (Budapest)	4	4	-	23,8 T
Réti Lajos (Győr)	6	-	4	17 T
Sápi Csaba (Kecskemét)	1	1	-	20 T
Soltész László (Szeged)*	1	-	-	7x50 B
Tichy Béla (Szeged)	1	-	-	12 T
Vicián Zoltán (Héhalom)	2	2	-	30,5 L
Vincze Iván (Pécs)	1	1	-	17 T
Weigert Andrea (Szeged)*	1	-	-	7x50 B
Dr. Zseli József (Mezőfalva)	-	-	5	8 L

1994 március és 1995 március között összesen 19 észlelő 96 megfigyelést végzett (43 rajz, 41 leírás, 12 fotó). Rövidítések: R= részletraajz, L= leírás, F= fotó, L= refraktor, T= reflektor, B= binokulár.

Aristarchus-Herodotus

1994.08.18. 19:45–20:00 UT, Colong.: 55°03, 200/1000 refl., S= 7, T=4

250x: Nagyméretű, feltűnő, fényes kráterpáros. Az Aristarchus Ny-i falának 2/3 része nagyon világos. A K-i fal befelé 1/3 résznyi árnyékot vet. Hasonló méretű és ovális alakú a tőle Ny-ra levő Herodotus is. K-i belső felét szintén árnyék borítja, ebből kiindulva É felé egy 8-as alakú sötét alakzat látható, amely keskeny, szintén sötét árokban, a Vallis Schröteriben folytatódik tovább. A Herodotus D-i végén egy félpatkó alakú hegygerinc simul a kráter oldalához. (Sápi Csaba)

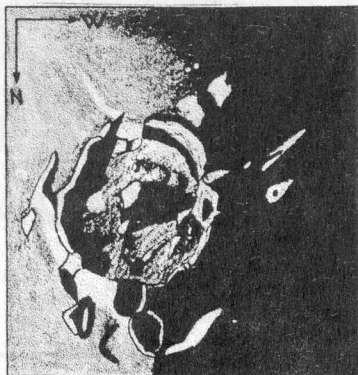
Gassendi

1994.04.21. 22:30–23:00 UT, Colong.: 42°8, 50/540 refr., S= 7, T= 2

108x: A terminátor közelében látható feltűnő, nagyméretű kráter. Belsejében részletek és árnyékok sokasága. Két nagyobb méretű központi csúcs látható, ezek háromszög alakban csúcsosodó árnyékot vetnek Ny felé. A K-i kráterfal mellett húzódik a befelé vetett legnagyobb árnyéksáv. A kráterfal D-i vége nagyon alacsony. Szépen látszik az elliptikus A és B kráter is, nagyrészt árnyékkal borítva. (Lantos Zsolt)

1994.06.19. 20:10–21:30 UT, Colong.: 42°12, 200/1500 refl., S= 6, T= 4

200x: Kissé elliptikus, feltűnő, nagyon részletdús kráter. Éppen a terminátoron van, így az árnyékviszonyok rendkívül megkapóak. A kráter fala igen részletdús, tele van beöblösődéssel, kiemelkedéssel. A legérdekesebb beöblösödés a Ny-i fal közepén látható, itt a perem teteje beomlászerű, így a terminátor mögé is bevilágít a Nap, fényes sávokat hozva létre a Mare Humorumot övező magasföld csúcsain. Középen jól látszik a 2–3 részből összetevődő központi csúcs. A nagyobb árnyéktól D-re két dómszerű kiemelkedés látható a kráter talaján. A kráterfal K-i oldalától kifelé egy fényes vonulat figyelhető meg, amely szinte narancshéjszerűen ráhajlik a kráter „igazi” falára. D-en a fal alacsonyabb, megszakad, Ny felé haladva kiszélesedik, jól láthatóan töredezett. Érdekes módon itt egy belső falrész íve is árnyékot vet a Ny-i falig. É-i falára az A jelű kráter települt. (*Hamvai Antal*)

Aristillus

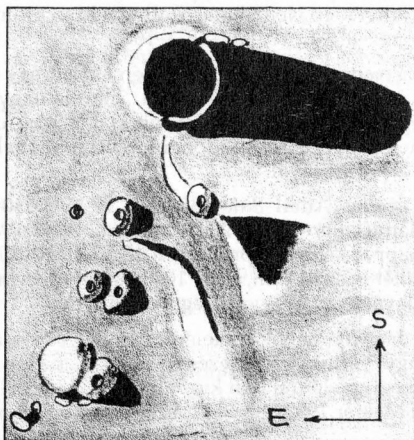
1994.09.13. 16:30–17:41 UT, Colong.: 11°33, 170/1140 refl., S= 6, T= 4,5

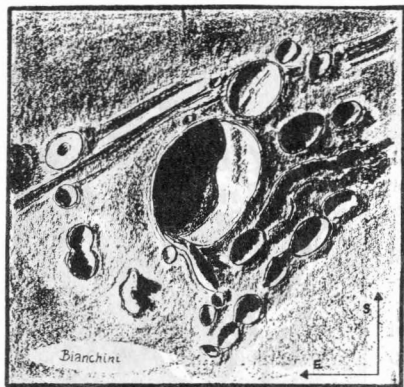
190x: Nagyméretű, szabályos, 3:2 arányban megnyúlt ellipszis alakú kráter a Mare Imbriumban. Félíg telve van árnyékkal, amelynek körvonala igen töredezett, a központi csúcsnál, melynek három fő részét lehet megkülönböztetni, ék alakban megtörik. Ettől É-ra egy jóval keskenyebb, de annál hosszabb szakaszon valószínűleg a sáncfal egy része kiemelkedik, és tükrözi a ráeső napfényt. A kráter Ny-i peremén töredezetten ugyan, de látszik a sáncfal. (*Vincze Iván*)

Hortensius és a tőle É-ra levő dómok

1994.04.20. 20:00–20:30 UT, Colong.: 29°35, 305/1525 refl., S= 7, T= 4

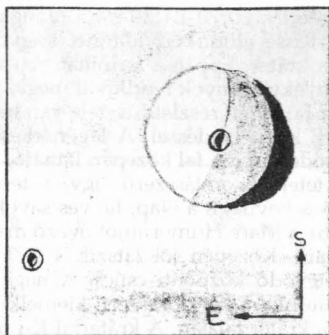
324x: Feltűnő, gyöngyörű vidék, közel a terminátorhoz. A Hortensius szabályos, kör alakú, szinte teljesen árnyékkal borított. Hosszú, szabályos, 2,5-szeres árnyékot vet Ny felé. Tőle ÉÉK-re 6 dóm könnyen látható, a rajz szerinti elrendezésben. A dómok közepén levő tetőkráterek nehézség nélkül látszanak, kb. félíg árnyékkal borított kis gödrök. A legnagyobb dóm (az ÉK-i) viszont teljesen sima, részletek nélküli, alakja kissé ovális. A dómok kis, szabályos árnyékot vetnek Ny felé. Ugyanezen éjszakán jó nyugodtságnál a következő kis alakzatokat láttam: az Alpesi-völgy rianása, a Kies π dóm tetőkrátere, 7 kis kráter a Plato aljzatán. (*Vicián Zoltán*)

Bianchini

1995.03.12. 17:45–18:37 UT, Col.: 43,60
63/840 refr., 210x, S= 7–8, T= 4
Hollós Tibor

Kies π dóm

1994.04.20. 21:00–21:20 UT Col.: 29,76
305/1525 refl., 324x, S= 7, T= 4
Vicián Zoltán

TLP a hamuszürke fényben!

Legrégibb és legtapasztaltabb észlelőnk, Bartha Lajos, egy rendkívül érdekes TLP jelenség leírását küldte el: Budapesten észlelt 40/600-as refraktorával 20x-os nagyítással:

1995.04.03. 18:40–19:00 UT, Colong.: 310^o85

Tiszta, de kissé párás ég, néhány vonuló felhő, közepes seeing. A sötét oldal hamuszürke fényben jól látszik, enyhén vörhenyes árnyalatú. Int.= 3. A tengerek körvonala tisztán kivehető. Az Aristarchus nem látható. A fénylő sarló szarvait összekötő vonal felezőpontjától kissé D-re, az összekötő vonaltól kb. 0,1 Hold-rádiusnyira Ny-ra egy bizonytalan fénylő pont látható az Alpetragius–Alphonsus környékén. Néha határozott, gyakran eltűnik! Nem reflexfény! Közelítő koordinátái: long: -4°, -5° W, lat: -15°, -16° S.

Presits Péter Balatonkenesén észlelt egy csillagfedést ugyanezen napon 17:57 UT-kor 238/1500-as reflektorral, 250x-es nagyítás mellett. Szóbeli közlése szerint látott egy fénylést, felvillanást, de csak rövid időre. Azt gondolta, hogy tükröződés, így nem jegyezte fel az időpontot, viszont a felvillanás helye teljesen megegyezik Bartha Lajos leírásával.

Kocsis Antal Balatonfűzfőn 17:35–17:50 UT között figyelte a Holdat és a szép, hamuszürke fényt 20x60-as binokulárral, de nem látott TLP-gyanús jelenséget. Két nappal később, április 5-én 18:35–19:20 UT között a TLP jelzett helye még mindig a sötét részen van, 155/1035-ös reflektorral 35x-ös, 103x-os és 220x-os nagyítással figyelve gyanús jelenség nem látható.

Ha valamelyik észlelőnk figyelte a Holdat Bartha Lajos észlelésének időpontjában, úgy várjuk jelentkezését, leírását. Ez az észlelés is bizonyítja, hogy a tapasztalt megfigyelő minden kis változást, új jelenséget képes észrevenni. A TLP-észlelésekről a Meteor 1992/10. és 11. számában olvashatunk részletesen.

KOCSIS ANTAL